

Modul 6

Inkluderande berättande: Att förstärka mångfaldiga röster i den digitala världen

Utvecklat av EUCEN



www.includememedia.eu

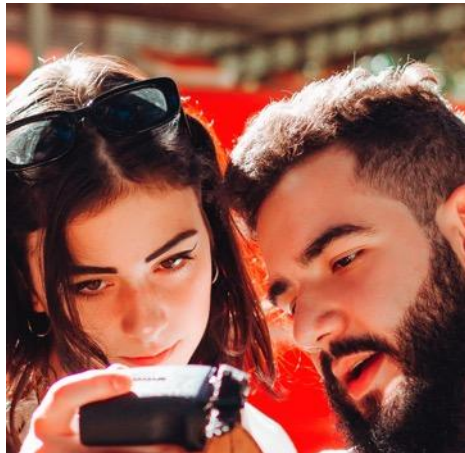
This resource is licensed
under CC BY 4.0



Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Finnish National Agency for Education. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them

* För att minska avfallet, vänligen skriv ut detta dokument i gråskala eller svartvitt istället för i färg. Skriv gärna ut på båda sidorna av papperet (duplex) och, om möjligt, flera bilder eller sidor på en sida.

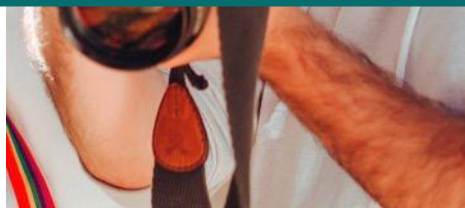


02 Sida 5
Ämne 2
Kraften i den digitala berättelsen: att utmana stereotyper och främja jämlikhet



04 Sida 11
Ämne 4
Kulturellt bevarande i den digitala eran: att skydda kulturarvet och de inhemska rösterna

Modul 6: Inkluderande berättande: Att förstärka mångfaldiga röster i det digitala rummet



01 Sida 4
Ämne 1
Representation i digitala medier: det europeiska landskapet för mångfald och inkludering



03 Sida 9
Ämne 3
Digital berättarkonst för social förändring: europeiska initiativ och fallstudier



Lärandemål

Ämne 1: Representation i digitala medier: mångfald och inkludering i Europa

- Analysera det aktuella läget när det gäller mångfald, jämlikhet och inkludering i **europiska digitala medier**.
- Identifiera **luckor och fördomar i mediernas representation** och deras **inverkan** på marginaliserade grupper.

Ämne 2: Kraften i den digitala berättelsen: att utmana stereotyper och främja jämlikhet

- Undersök hur digitalt berättande kan **bryta stereotyper och omforma samhällets uppfattningar**.
- Förstå mediernas inverkan **på social rättvisa och jämlikhet**.

Ämne 3: Digital berättande för social förändring: europeiska initiativ och fallstudier

- Utvärdera effektiviteten hos initiativ för digital berättande när det gäller att **driva på socialt medvetande och opinionsbildning**.
- Utforska den **deltagande berättandets** roll i att stärka marginaliserade grupper.

Ämne 4: Kulturbevarande i den digitala eran: skydd av kulturarv och urfolks röster

- Förstå den digitala medias roll i **dokumentationen och bevarandet av kulturarvet**.
- Utvärdera etiska överväganden i **kulturell berättande och representation av ursprungsbefolkningar**.

Ämne 1

Representation i digitala medier: Mångfald och inkludering i Europa





Fokusområde 1

Representationens tillstånd

Analys av mångfald i europeiska digitala medier utifrån etnicitet, kön, funktionsnedsättning och HBTQ+-identiteter

Mediernas framställning påverkar direkt allmänhetens uppfattning och formar attityderna gentemot olika grupper.

I Europa är insatserna för att öka mångfalden i digitala medier fortfarande ojämna, där vissa sektorer gör framsteg medan andra släpar efter.

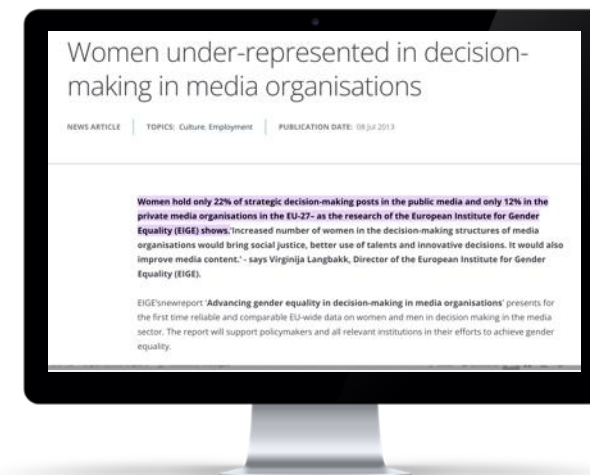
Studier visar att etniska minoriteter, kvinnor och personer med funktionsnedsättning är underrepresenterade i medieledningen och i innehållet.

Underrepresentation i medieledningen

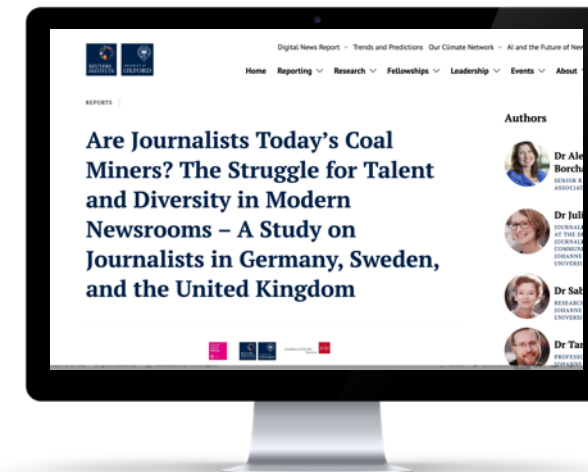
Europeiska uppgifter visar att beslutsfattandet fortfarande är övervägande manligt och homogent:

→ [Forskning](#) från Europeiska jämställdhetsinstitutet visar att **kvinnor** endast upptar **22 %** av de strategiska ledarpositionerna inom public service-medierna – och endast 12 % inom privata medier – trots att de utgör nästan hälften av mediarbetarna.

→ En [färsk studie](#) från Reuters Institute for Journalism Research, som undersökt sammansättningen av redaktionerna hos de viktigaste online- och tryckta medierna, visade att inget av de stora mediebolagen i Tyskland och Storbritannien har en **icke-vit** chefredaktör.



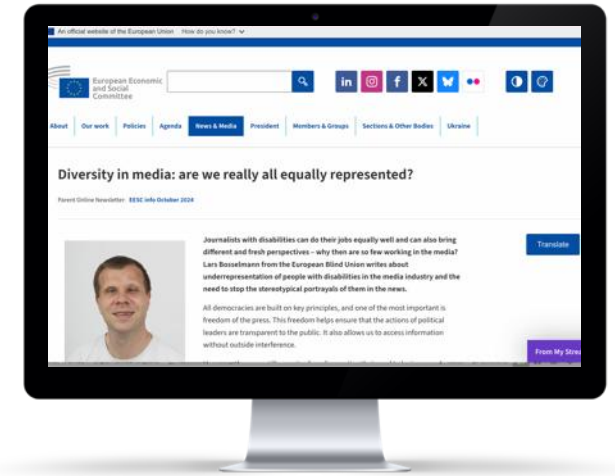
[Klicka för att visa](#)



[Klicka för att visa](#)

Underrepresentation i ledande befattningar inom media

- [Aktuella siffror](#) visar att **personer med funktionsnedsättning** är underrepresenterade bland personalen på tidningar, radiostationer och TV-bolag.
- En rapport från [Ascend Leadership](#) från 2017 visade att trots att **asiatiska yrkesverksamma** var nästan lika väl representerade som vita yrkesverksamma på stora företag i Silicon Valley, var det cirka 154 % mer sannolikt att vita anställda innehade ledande befattningar.



[Klicka för att visa](#)



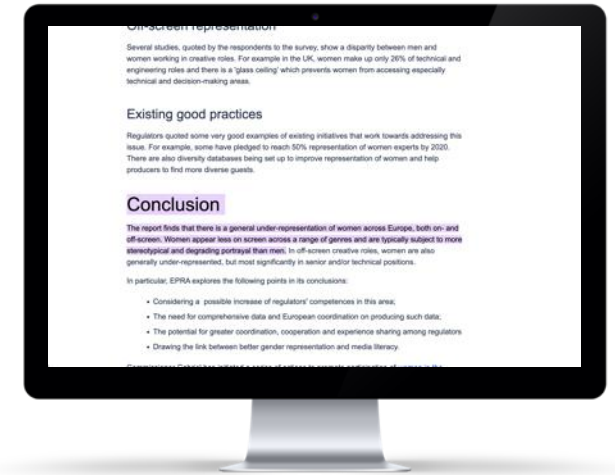
[Klicka för att läsa](#)

Representation på skärmen

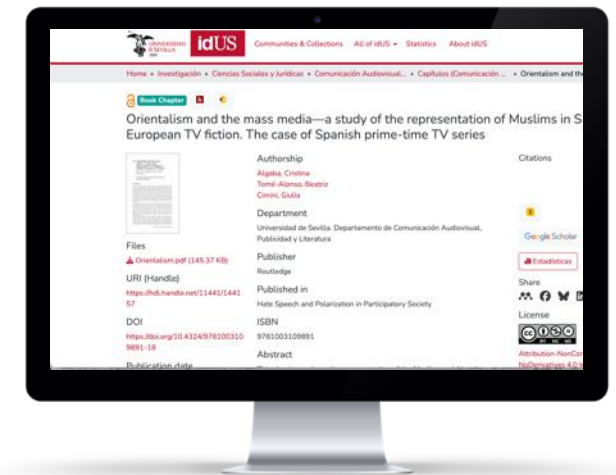
Rollbesättning och karaktärisering på skärmen fortsätter att utesluta eller stereotypisera marginaliserade grupper:

→ En [rapport](#) från den europeiska plattformen för tillsynsmyndigheter visar att **kvinnor** förekommer mindre ofta i alla genrer, syns mindre i program under bästa sändningstid och ofta porträtteras på stereotypa eller förnedrande sätt.

→ En [innehållsanalys](#) av spanskproducerad television (INE, 2010) visade att **invandrarfigurer** endast utgjorde 7,8 % av rollerna, trots att invandrare utgör 12,2 % av befolkningen. De är inte bara underrepresenterade, utan framställs också mer negativt än infödda karaktärer.



[Klicka för att visa](#)

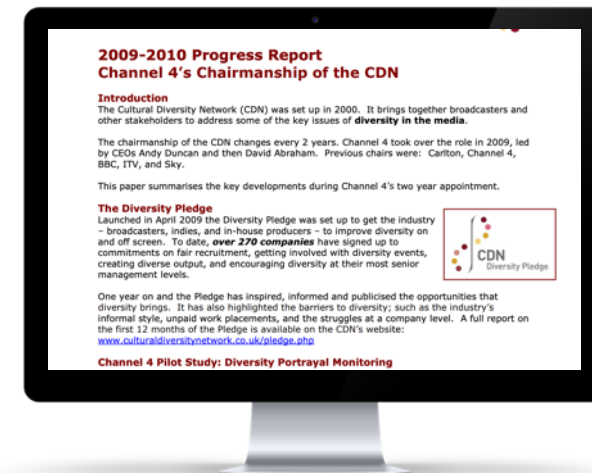


[Klicka för att visa](#)

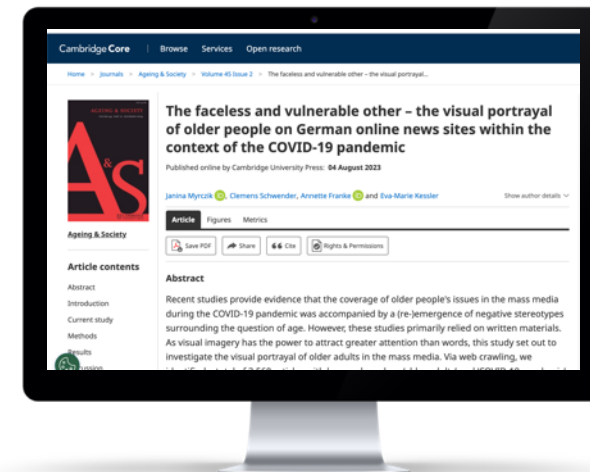
Representation på skärmen

→ I Storbritannien har 20 % av befolkningen en **funktionsnedsättning**, men mindre än 1 % syns i brittisk tv ([CDN:s lägesrapport 2009–2010](#)).

→ [Nya studier](#) visar att massmedias bevakning av äldrefrågor under covid-19-pandemin åtföljdes av en (åter)uppkomst av negativa stereotyper kring åldersfrågan.



[Klicka för att läsa](#)



[Klicka för att visa](#)



Identifiera systemiska fördomar, ekonomiska begränsningar och algoritmiska influenser på representationen

Fokusområde 2

Hinder för
inkludering

Den digitala mediebranschen står inför strukturella och systemiska hinder som hämmar representationen i medierna, däribland partiska anställningsrutiner, ekonomiska begränsningar och algoritmiska fördomar i innehållsdistributionen. I detta avsnitt undersöks hur digitala plattformar kan förstärka dominerande narrativ samtidigt som de begränsar synligheten för marginaliserade kreatörer.



Vad hindrar mångfald i medierna?



Som vi har sett är mångfalden i det europeiska medielandskapet fortfarande begränsad och ojämnt fördelad. Men vad ligger bakom denna ihållande brist på mångfald?

I dagens digitala medielandskap fortsätter djupt rotade strukturella hinder – allt från diskriminerande anställningsrutiner och kronisk underfinansiering till ogenomskinlig algoritmisk filtrering – att avgöra vem som får leda, vem som har resurser att skapa och vems röster som förstärks. Dessa hinder begränsar inte bara den kreativa tillgången; de förstärker också dominerande narrativ genom att systematiskt marginalisera kvinnor, etniska minoriteter, personer med funktionsnedsättning och andra utsatta grupper.

I detta avsnitt kommer vi att undersöka några av de viktigaste hindren som fortsätter att stå i vägen för en rättvis representation i europeiska medier.

Partiska anställningsmetoder

Trots löften om motsatsen fortsätter många medie- och teknikföretag att rekrytera på ett sätt som missgynnar underrepresenterade grupper:

→ I en [undersökning](#) bland 14 000 tekniker (inklusive 4 000 rekryterare baserade i Europa) medgav 65 % att deras egna anställningsbeslut påverkades av omedvetna eller medvetna fördomar, vilket bekräftar att diskriminerande praxis vid anställningar förekommer även bland dem som ansvarar för att bygga team.



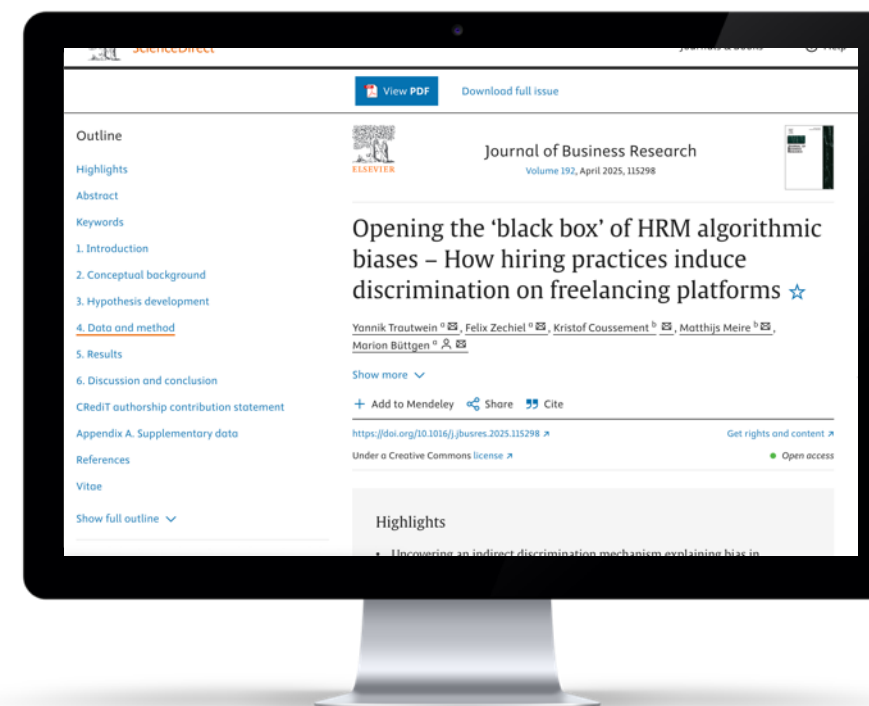
[Undersökning](#)

[Klicka för att visa](#)



Partiska anställningsrutiner

→ Frilansplattformar förlitar sig i allt högre grad på AI-drivna matchningssystem som befäster de fördomar och ojämlikheter som finns inbyggda i deras träningsdata och algoritmer. En omfattande [studie](#) av över 44 000 profiler visade att kvinnor – särskilt svarta och asiatiska kvinnor – samt yngre kandidater hade betydligt mindre sannolikhet att rekommenderas.



[Studie](#)

[Klicka för att visa](#)



Algoritmiska och plattformsrelaterade fördomar

Digitala plattformar, som en gång hyllades som inkluderande arenor, förstärker ofta befintliga ojämlikheter genom dolda algoritmer och ojämlig moderering:

- Forskning om spanska ungdomar visar att plattformar som Twitch och Discord gynnar innehåll från cisgender, vita, heterosexuella män, vilket förstärker könsstereotyper och utesluter icke-konforma identiteter.
- Studier av "algoritmisk misogyni" visar att system för innehållsmoderering i oproportionerligt hög grad undertrycker svarta kvinnors röster – genom att ta bort eller nedprioritera deras inlägg – på grund av djupt rotade fördomar i både kod och policy.



[Klicka för att ladda ner](#)



[Klicka för att läsa](#)

Inkluderande representation i media

Fokusområde 3

Branschledda strategier

För att motverka partiska medieorganisationer genomför produktionsbolag och kreatörer strategier för att förbättra representationen både på strukturell nivå och innehållsnivå.

Detta inkluderar initiativ som inkluderande rekrytering, utbildning i känslighetsfrågor, riktlinjer för innehåll och ledarskapsprogram som främjar mångfald i berättandet.



Från avsikt till handling: Strategier för inkluderande media



Med utgångspunkt i den tidigare diskussionen är det uppenbart att systematiska fördomar vid rekrytering och spridning inte bara hindrar marginaliserade kreatörer från att ta sig in i branschen och göra karriär, utan också formar de berättelser som präglar vårt kulturella landskap.

Dessa fördomar begränsar mångfalden av perspektiv, förstärker stereotyper och utmanar strävan efter äkta social inkludering.

Som svar på detta har flera medieorganisationer gått från rena avsiktsförklaringar till att genomföra konkreta, mångfacetterade insatser som syftar till att bredda representationen.

Dessa initiativ omfattar riktad rekrytering, obligatorisk utbildning i fördomar, redaktionella riktlinjer och fonder för talangutveckling, allt utformat för att diversifiera ledarskap, berättande och publikengagemang.

Fokusområde 4

Politiska och rättsliga ramar

Granskning av EU-regler, företagsinitiativ och ingripanden från mediebevakningsorgan

Europeiska unionen och branschorganisationer vidtar åtgärder för att säkerställa större inkludering i medierna, till exempel genom politik, reglering, finansieringsmöjligheter, efterlevnadsåtgärder och initiativ för offentlig ansvarsskyldighet.

För att främja större inkludering och mångfald i europeiska medier har en kombination av EU-omfattande regleringar, finansieringsprogram och mekanismer för ansvarsskyldighet inrättats. Dessa initiativ syftar till att undanröja strukturella hinder och främja ett mer representativt medielandskap.

EU:s politiska och rättsliga ramverk

[Guide till mänskliga rättigheter för internetanvändare – 2014](#)

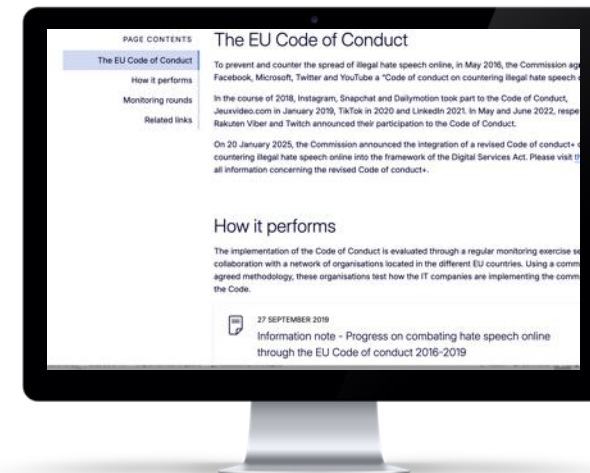
Beskriver de grundläggande principerna som skyddar alla internetanvändares mänskliga rättigheter, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna.

[Uppförandekod – 2016](#)

Uppförandekoden syftar till att förebygga och motverka spridningen av hatpropaganda på nätet, med regelbunden övervakning som utförs av ett nätverk av EU-baserade organisationer för att säkerställa att IT-företagen följer reglerna



[Klicka för att läsa](#)



[Klicka här för att visa](#)

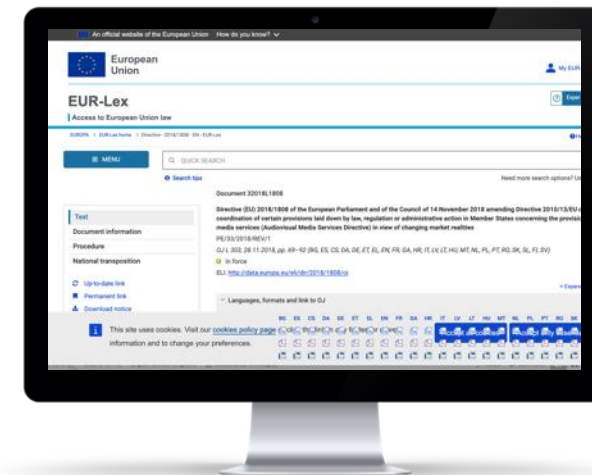
EU:s politiska och rättsliga ramverk

Direktivet om audiovisuella medietjänster (AVMSD) – 2018

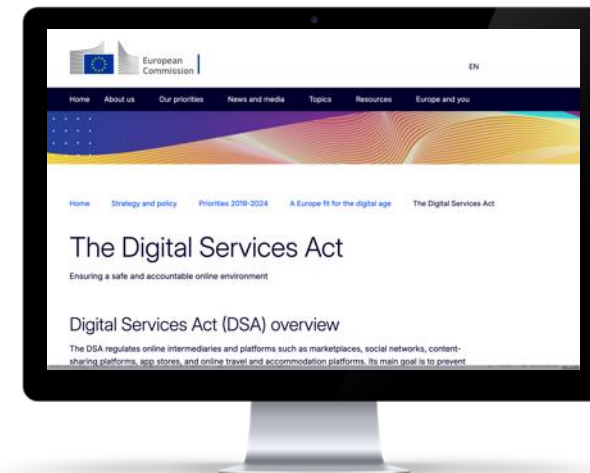
Direktivet fastställer EU-omfattande regler för audiovisuella medier och föreskriver att tjänsterna inte får innehålla uppmaningar till hat på grund av ras, kön, religion, nationalitet eller andra skyddade egenskaper. Det kräver också att medietjänsterna görs mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.

Lagen om digitala tjänster (DSA) – 2022

DSA ålägger onlineplattformar skyldigheter att minska systemrisker, inklusive spridning av olagligt innehåll och desinformation. Den ålägger onlineplattformar skyldigheter att öka transparensen och ansvarsskyldigheten.



[Klicka för att visa](#)



[Klicka för att visa](#)

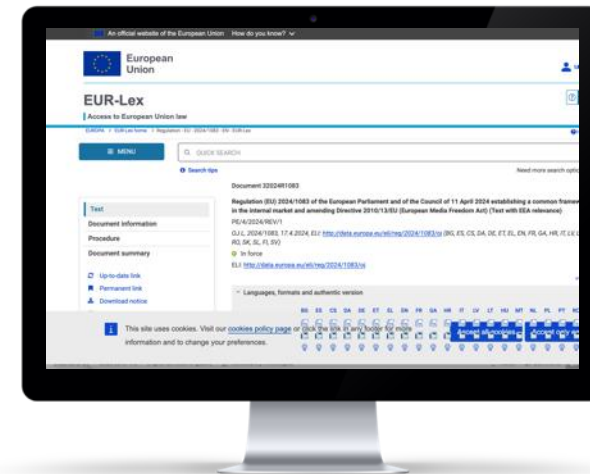
EU:s politiska och rättsliga ramverk

Europeiska mediefrihetslagen (EMFA) – 2024

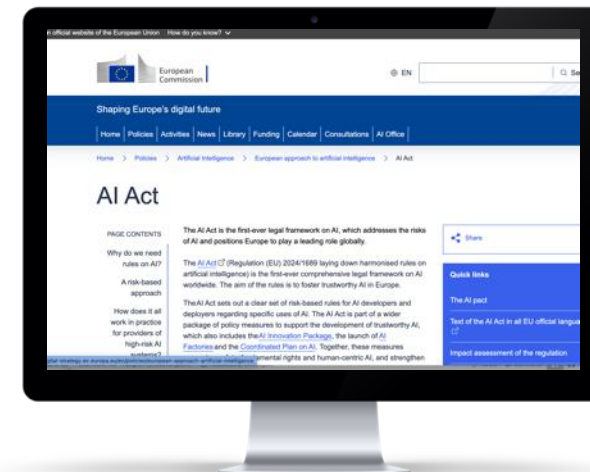
EMFA är en banbrytande förordning som syftar till att stärka mediepluralismen och oberoendet i hela EU.

Lagen om artificiell intelligens (AI) – 2024

Den fokuserar på att främja en ansvarsfull utveckling och användning av AI-teknik, inklusive åtgärder för att minska de risker som AI utgör för grundläggande rättigheter, säkerhet och folkhälsa. Med tanke på AI:s växande roll i modereringen av innehåll online spelar lagen en avgörande roll för att förhindra oavsiktlig främjande av skadligt beteende online.



[Klicka för att visa](#)



[Klicka för att visa](#)

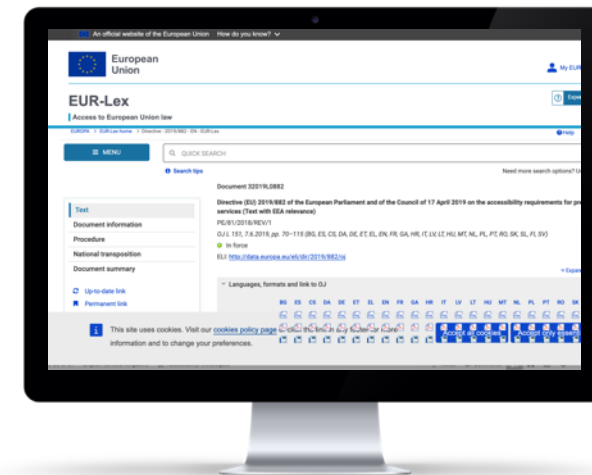
EU:s politiska och rättsliga ramverk

Europeiska tillgänglighetslagen (EAA) – 2025

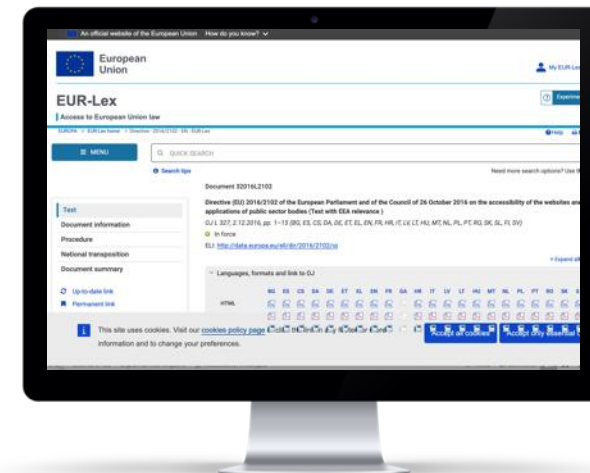
EAA föreskriver att innehåll i offentliga medier ska vara tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Detta innefattar krav på undertexter, ljudbeskrivningar och tillgängliga användargränssnitt, vilket säkerställer att medietjänsterna är inkluderande för alla användare.

EU:s direktiv om webbtillgänglighet – 2025

Säkerställer att webbplatser och mobilappar inom den offentliga sektorn blir mer tillgängliga för användare, särskilt personer med funktionsnedsättning.



[Klicka för att visa](#)



[Klicka för att visa](#)

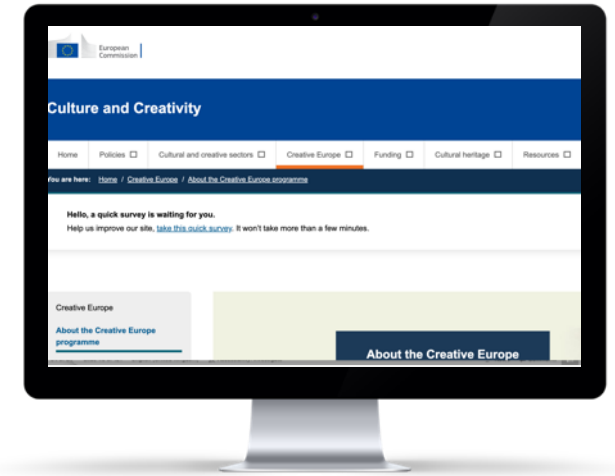
Finansierings- och incitamentsmekanismer

Programmet Kreativa Europa – MEDIA (2021–2027)

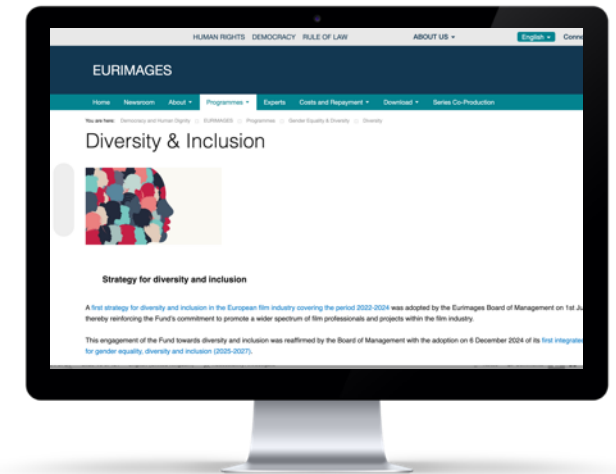
Inom ramen för programmet Kreativa Europa – Media har kommissionen börjat arbeta för att förbättra jämställdheten och mångfalden inom media och den audiovisuella sektorn genom att samarbeta med berörda parter, öka medvetenheten, samla in data och upprätta nätverk.

EURIMAGES strategi för mångfald och inkludering (2022–2024)

Eurimages, Europarådets kulturstödfond, har antagit en strategi för mångfald och inkludering (2022–2024) för att främja ett bredare spektrum av filmproffs och projekt inom filmindustrin.



[Klicka för att visa](#)



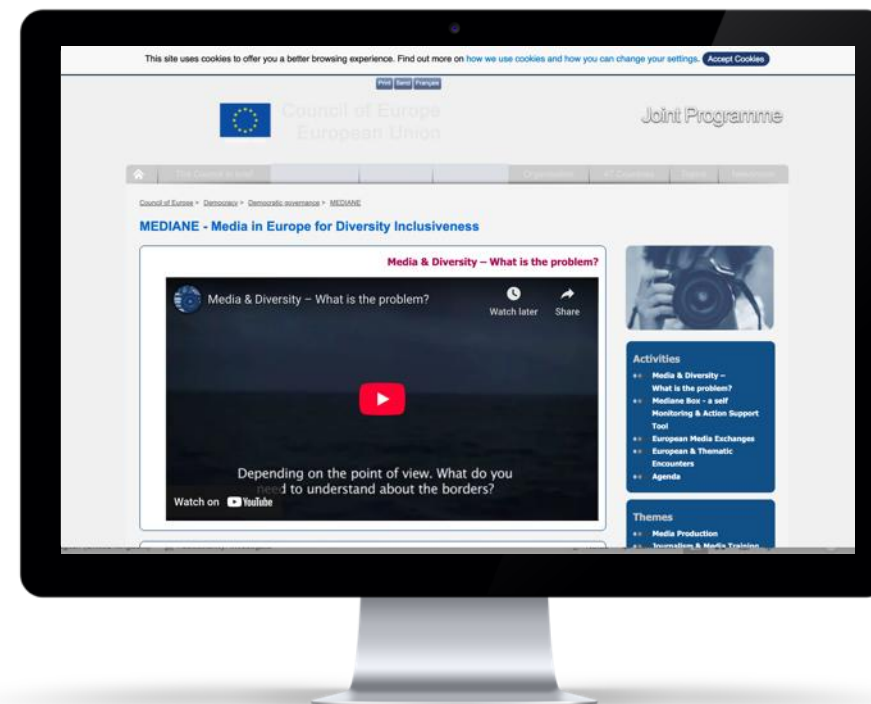
[Klicka här för att visa](#)

Finansierings- och incitamentsmekanismer



MEDIANE: Media i Europa för mångfald och inkludering (2013–2014)

Ett gemensamt program mellan Europeiska unionen, dess program för grundläggande rättigheter och medborgarskap samt Europarådet som syftar till att främja verkligt mångfaldiga, inkluderande och interkulturella metoder för utformning och produktion av medieinnehåll



[Klicka för att visa](#)

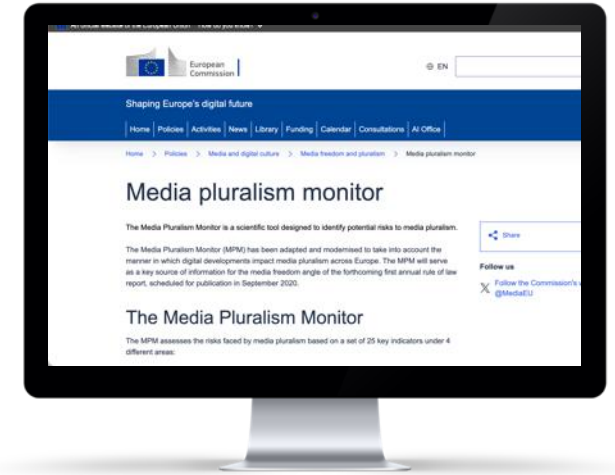
Åtgärder för efterlevnad och ansvarsskyldighet

Media Pluralism Monitor (MPM)

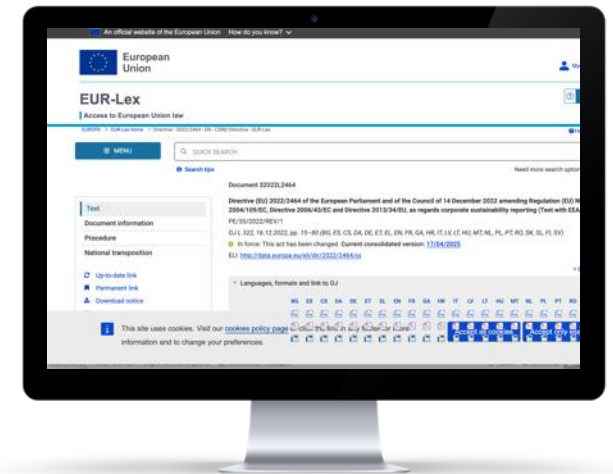
Media Pluralism Monitor är ett forskningsverktyg som bedömer riskerna för mediepluralismen i EU:s medlemsstater. Det utvärderar olika faktorer, bland annat marknadskoncentration, politiskt oberoende och social inkludering, och tillhandahåller data som underlag för politiska beslut.

Rapporteringskyldigheter avseende mångfald, jämlikhet och inkludering (DEI)

EU:s direktiv om hållbarhetsrapportering för företag (CSRD) innehåller specifika rapporteringskrav avseende mångfald, jämlikhet och inkludering. Dessa bestämmelser föreskriver att företag med fler än 100 anställda ska rapportera nyckeltal för DEI.



[Klicka för att visa](#)



[Klicka för att visa](#)

Ämne 2

Kraften i den digitala berättelsen: Att utmana stereotyper och främja jämlikhet



Makt och ansvar



Fokusområde 1

Berättelser spelar roll

Berättande har potential att forma allmänhetens uppfattning och därmed förstärka eller ifrågasätta fördomar.

Det är avgörande att verifiera informationen innan den delas och att kritiskt granska innehållet när man tar del av det.

Felaktig information kan förstärka skadliga fördomar om den inte kontrolleras.



Den tveeggade kraften i digitalt berättande



Digital berättarkonst är ett kraftfullt verktyg som formar den allmänna diskursen och påverkar hur samhällen uppfattar sociala frågor, identiteter och varandra. Berättelser kan ge en mänsklig dimension, väcka empati och driva på förändring – men när de bygger på felaktig information eller stereotyper kan de lika lätt sprida skada, förstärka fördomar och fördjupa klyftor. Okontrollerad felaktig information förvränger inte bara fakta – den kan:



Underblåsa främlingsfientlighet och rasism: särskilt i berättelser om migranter, flyktingar eller minoritetsgrupper.

Undergräva solidariteten och empatin mellan europeiska samhällen.

Föreviga skadliga maktförhållanden genom att tysta eller förvränga marginaliserade röster.



European Fact-Checking
Standards Network

Fokusområde 2

Kontroll av uppgifter

Säkerställa sanningsenlighet i digital berättande

Med tanke på hur digitalt berättande kan forma den allmänna opinionen och skapa narrativ bör vi alltid se till att informationen är sann.



01

Kontrollera källans trovärdighet

Innan du litar på någon information, ta reda på var den kommer ifrån.

1

Kontrollera transparensen: Anger källan tydligt vem de är, vad deras uppdrag är och hur de finansieras?

2

Var försiktig med identitetsstöld: Aktörer som sprider desinformation skapar ofta klonade webbplatser – så kallade ”doppelganger-operationer” – som imiterar riktiga nyhetskanaler för att sprida falska påståenden.

3

Titta på webbdomänen: Ovanliga domänändelser som “.ltd”, “.online” eller “.xyz” kan tyda på falska eller vilseledande källor.

02

Granska källans meritlista

Trovärdighet bevisas över tid – leta efter konsekvens och öppenhet:

1

Undersök mediets historia: Har de rapporterat korrekt tidigare? Publicerar de rättelser när de gör misstag? Pålitliga medier publicerar regelbundet rättelser när fel uppstår och redovisar öppet sin redaktionella policy och sina finansieringskällor.

2

Kontrollera deras kopplingar: Har de kopplingar till politiska eller kommersiella intressen som kan påverka deras innehåll? Kontrollera avsnittet ”Om oss” eller deras riktlinjer. Undersök författare, redaktörer, bidragsgivare etc.

3

Öppenhet är nyckeln: Ansedda medier offentliggör sina redaktionella riktlinjer, finansieringskällor och identiteten på sina bidragsgivare. Om du inte kan hitta denna information bör du vara försiktig.

03

Korskontrollera informationen med flera pålitliga källor

1

Lita aldrig på en enda källa – det är viktigt att få bekräftelse från oberoende källor:

Triangulera: Leta alltid efter minst två eller tre separata källor som bekräftar samma information.

2

Lita på trovärdiga bevis: Som etablerade nyhetsorganisationer, peer-reviewade akademiska studier och officiella myndighetsdata.

3

Var uppmärksam på manipulation: Desinformationskampanjer ”plockar ofta ut” fakta eller blandar sanning med lögner för att skapa övertygande men vilseledande berättelser.

4

Sök efter primära bevis: officiella datauppsättningar, peer-reviewed forskning eller direkta intervjuer – snarare än andrahandssammanfattningar som kan förvränga eller utelämna sammanhanget.

04

Se upp för känslomässig manipulation och sensationsmakeri

Felaktig information frodas på starka känslomässiga reaktioner:

1

Stanna upp och reflektera: Om innehållet väcker ilska, rädsla eller moralisk indignation, ta ett steg tillbaka innan du delar det. Falska berättelser utnyttjar ofta känslor.

Bedöm språket: Används överdrifter eller provocerande retorik? Är det opartiskt? Skyller det på en specifik grupp utan bevis?

2

Undvik clickbait: Sensationsrubriker offrar ofta nyanser och noggrannhet för chockvärde. [UNESCO](#) varnar för att influencers ofta prioriterar popularitet framför noggrannhet, vilket leder till att två tredjedelar av dem hoppar över grundläggande faktakontroller och förstärker sensationella påståenden.

3

Föredra rapportering med mycket sammanhang: Den bästa journalistiken förklarar komplexitet, presenterar flera synvinklar och undviker svartvita berättelser.

4

05

Använd verktyg för media- och faktagranskning

Digitala verktyg kan hjälpa till att verifiera innehåll på några sekunder:

1

Omvänd bild-/videosökning: Verktyg som [Google Reverse Image](#) eller [InVid](#) låter dig spåra foton och videor till deras ursprungliga källa – vilket är avgörande för att upptäcka återanvända eller manipulerade medier.

2

Verktyg för faktagranskning: Webbplatser som [Snopes](#), [FactCheck.org](#) och [PolitiFact](#) undersöker och avslöjar regelbundet viral desinformation.

3

Spåra trender inom desinformation: [EUvsDisinfo](#) och liknande plattformar avslöjar samordnade kampanjer och ger exempel på aktuella desinformationstaktiker.

4

Använd webbläsartillägg: Vissa verktyg kan varna dig för opålitliga webbplatser eller ge sammanhang i realtid medan du surfar.

Säkerställa en ansvarsfull användning

Digital berättande bör alltid vara etiskt för att säkerställa spridningen av korrekta och respektfulla skildringar av marginaliserade individer. Detta innebär att man ska inhämta informerat samtycke, undvika sensationsmakeri och prioritera berättelser som kommer från samhället.

Etiskt berättande bör också ta hänsyn till intersektionalitet. Intersektionalitet handlar om hur olika aspekter av identitet – såsom etnicitet, kön, funktionsnedsättning och socioekonomisk status – korsar varandra och påverkar en individs upplevelse. Inkluderande berättande bör lyfta fram dessa komplexiteter snarare än att reducera människor till en enda identitet.



Fokusområde 3

Etiskt berättande

9 principer

för berättande

Digital berättarkonst måste göra mer än att bara förmedla fakta – den måste upprätthålla etiska normer som värnar om marginaliserade individers värdighet och handlingskraft. Detta innebär att säkerställa en sanningsenlig och respektfull framställning, inhämta informerat samtycke, undvika sensationsmakeri, sätta gemenskapsdrivna berättelser i centrum samt integrera ett intersektionellt perspektiv som tar hänsyn till hela komplexiteten i människors liv. Tillsammans förvandlar dessa metoder digitala berättelser till kraftfulla verktyg för egenmakt, rättvisa och inkludering. I nästa bilder ska vi titta på de **8 principerna för berättande**.





01 Gör ingen skada



Etiskt berättande börjar med ett enkelt men viktigt åtagande: skydda personerna i dina berättelser. Bidragsgivarnas säkerhet, värdighet och emotionella välbefinnande måste alltid komma före alla mål som rör opinionsbildning eller medier. Detta kräver kontinuerlig reflektion – före, under och efter berättandeprocessen.

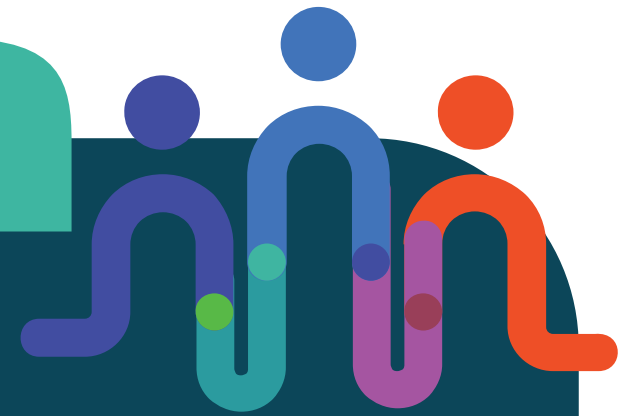
Du bör bedöma om delandet av en berättelse kan utsätta någon för emotionell påfrestning, social motreaktion, juridiska risker eller ytterligare marginalisering.

Fråga dig själv: *Om detta vore min berättelse, skulle jag känna mig trygg?* Använd empati genom hela processen – särskilt före publicering. Justera processen vid behov för att förhindra skada.

Vid tveksamhet, prioritera bidragsgivarens mänsklighet framför publikens nyfikenhet. Använd berättandet som ett verktyg för omtanke, inte bara för kommunikation.



02 Sanningen framför rubrikerna



I en värld som drivs av algoritmer och viralt innehåll är det frestande att utforma berättelser för att få maximal genomslagskraft. Men etiskt berättande motstår sensationsmakeri. Det berättar sanningen – även när sanningen är stillsam, komplex eller svår att förklara.

Säkerställ noggrannhet genom noggrann faktagranskning och kontext. Manipulera inte bilder eller ord för att överdriva svårigheter eller väcka medlidande. Undvik clickbait eller överdrivet dramatiskt språk som förvränger bidragsgivarnas verklighet.

Ärlig berättande respekterar din publiks intelligens och ditt ämnes värdighet. Presentera berättelserna som de är – inte som de kanske skulle fungera online.



03 Öppenhet och ansvarighet



Var tydlig med din identitet, ditt syfte och din process. Berätta för din publik vem du är, vilken relation du har till berättelsen och hur den skapades. Erkänn vad du vet – och vad du inte vet.

Öppenhet innebär att förklara redaktionella val, redovisa eventuell finansiering eller samarbeten och uppge hur bidragsgivare har valts ut. När misstag inträffar (och det kommer de att göra) ska du rätta till dem öppet och omedelbart.

Ansvarsskyldighet innebär också att stå bakom ditt arbete. Etiska berättare är ansvariga inte bara för vad de skapar – utan också för hur det förstås, delas och minns.



04 Respektera människors värdighet



De som bidrar är inte karaktärer – de är människor med handlingskraft, historia och röst. Etiskt berättande behandlar dem som partners, inte som rekvisita. Det innebär att bjuda in dem att vara med och skapa berättelsen, respektera deras önskemål och använda ett språk och bildspråk som bekräftar deras fulla mänsklighet.

Undvik berättelser som bygger på medlidande eller räddningsmentalitet. Fokusera istället på styrka, motståndskraft och livserfarenhet. Låt människor tala med sin egen röst, på sitt eget språk och på sina egna villkor.

Framför allt, kom ihåg att du är en gäst i någon annans berättelse. Lyssna med ödmjukhet. Skildra med omsorg.



05 Kulturell lyhördhet



Kultur är inte bara en bakgrund – den formar hur människor ser på sig själva och hur deras berättelser utvecklas. Etiskt berättande tar hänsyn till detta genom att lära av och respektera bidragsgivarnas kulturella sammanhang.

Undvik stereotyper, kulturell appropriering och övergeneraliseringar. Samhällen är mångfacetterade i sig själva – ta därför tid att förstå lokala dynamiker, seder och historier. Var uppmärksam på moraliska normer, kommunikationsstilar och maktstrukturer.

Innan du samlar in innehåll, bygg relationer och rådfråga lokala röster. Dela utkast för feedback. Kulturell känslighet hjälper till att säkerställa att berättelser delas med respekt, inte förenkling.



06 Vi är alla mångdimensionella och intersektionella



Ingen enskild identitet definierar en person. Etnicitet, kön, funktionsnedsättning, klass, ålder, religion och andra faktorer korsar varandra och formar upplevelsen. Etiskt berättande speglar denna komplexitet istället för att reducera människor till roller som kretsar kring en enda fråga.

Visa bidragsgivarna i sin helhet: deras jobb, deras drömmar, deras familjer, deras kamp och deras glädjeämnen. En person som drabbats av fattigdom kan också vara lärare, förälder eller samhällsledare. Fånga rikedomerna i det verkliga livet.

Korskopplade berättelser är mer ärliga – och mer kraftfulla. De utmanar stereotyper och hjälper publiken att se den gemensamma mänskligheten bortom olikheterna.



07 Informerat samtycke



Samtycke handlar inte bara om att skriva under ett formulär – det handlar om kommunikation, tydlighet och kontroll. Bidragsgivare bör förstå hur deras berättelse kommer att användas, var den kommer att visas och vem som kommer att se den.

Ge människor tid att fundera, ställa frågor och sätta gränser. Se till att de vet att de kan säga nej – eller ändra sig senare. Samtycket ska vara informerat, frivilligt och fortlöpande.

Respektera bidragsgivarnas rätt att styra sina egna berättelser. En berättelse må tillhöra ditt projekt, men den börjar alltid med den person som upplevde den.



08 Integritet och sekretess



Att skydda någons identitet är ofta avgörande – särskilt i berättelser som handlar om trauma, marginalisering eller risk. Även när samtycke har givits bör du noga överväga vilka detaljer som delas.

Sudda ut namn, ansikten eller platser vid behov. Följ integritetslagar som GDPR och sätt tidsgränser för hur länge personuppgifter får lagras eller publiceras.

Förvara känsligt material på ett säkert sätt och förstör det när det inte längre behövs. Sekretess är inte bara en laglig skyldighet – det är ett tecken på respekt och omtanke.



09 Omsorg om berättaren

Etiskt berättande innebär också att ta hand om de personer som berättar historierna. Berättare – särskilt de som delar med sig av sina egna erfarenheter eller arbetar i känsliga eller polariserande sammanhang – kan utsättas för emotionell påfrestning, hatpropaganda eller trakasserier på nätet. Prioritera deras välbefinnande, säkerhet och psykiska hälsa under hela berättarprocessen.

Var medveten om den emotionella belastning som berättandet kan medföra – särskilt när det handlar om att återuppleva trauman, utforska identitet eller säga sanningen till makthavare.

Skapa utrymme för reflektion, vila och emotionellt stöd. Se till att bidragsgivarna före publicering är medvetna om de risker som är förknippade med att dela en berättelse offentligt, särskilt online. Förbered dem på eventuella motreaktioner och erbjud verktyg eller resurser som hjälper dem att hantera eller bearbeta skadliga kommentarer.

Och kom ihåg: **denna princip gäller även dig.**



Fokusområde 4

Berättande som påverkansarbete

Använda media för att främja jämlikhet, rättvisa och systemförändring

Berättande är ett avgörande verktyg för aktivism, som gör det möjligt för underrepresenterade grupper att uppmärksamma frågor om social rättvisa och påverka politiska förändringar för social omvandling. Digitala medier gör det möjligt för gräsrotsaktivister att nå en global publik.



Digital berättarkonst för aktivism och förändring



 Nu när vi har slagit fast att digitalt berättande måste vara sanningsenligt och etiskt, ska vi undersöka dess potential som ett kraftfullt verktyg för aktivism.

Berättande ger liv åt abstrakta frågor och förvandlar data till fängslande, relaterbara berättelser som väcker emotionella och intellektuella reaktioner. Digitala plattformar gör det möjligt för gräsrotsröster att kringgå traditionella gatekeepers, nå en global publik och förändra narrativet till förmån för dem som ofta inte blir hörda. När personliga vittnesmål kombineras med solida bevis och strategisk outreach kan berättande förändra allmänhetens attityder, påverka politiken och ge marginaliserade grupper möjlighet att återta kontrollen över sina egna berättelser.

Låt oss utforska kampanjer som visar hur etisk digital berättarkonst kan driva på social rättvisa, forma politiken och främja mer inkluderande samhällen.

Ämne 3

Digital berättarkonst för
social förändring:
europeiska initiativ och
fallstudier



Fallstudier av effektfulla digitala kampanjer



Fokusområde 1

Effektiva digitala kampanjer

Digitala kampanjer har kraften att bekämpa diskriminering, förstärka marginaliserade röster och driva på politiska förändringar. Det finns många strategier som har lett till framgångsrika påverkansinsatser och ökat allmänhetens engagemang i människorättsfrågor. Många europeiska initiativ använder sociala medier, videoinnehåll och interaktiv berättarteknik för att öka medvetenheten om angelägna samhällsfrågor.



Mobilisering av rörelser genom digitala plattformar



Fokusområde 2

Sociala medier och aktivism

Sociala medier har blivit ett viktigt verktyg för modern aktivism, som gör det möjligt för individer och organisationer att mobilisera stöd, dela berättelser och ifrågasätta orättvisor i realtid. Digitala rörelser kan utnyttja digitalt berättande för att nå en global publik och driva på lagstiftningsmässiga eller sociala reformer.



Att förstärka lokala röster genom berättande

Digitala medier stärker samhällsengagemanget och ger marginaliserade röster möjlighet att berätta sina egna historier genom att tillhandahålla en plattform för att dela dem. Deltagande berättande är avgörande för att säkerställa äkthet och främja handlingskraft inom samhällen.



Fokusområde 3

Medborgardeltagande

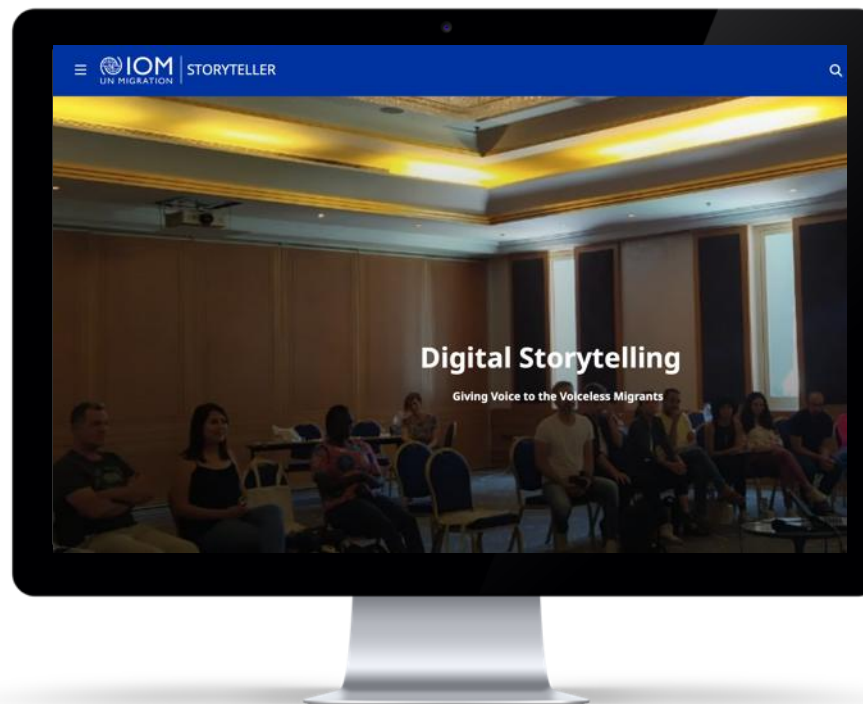


De unga romernas röst – Förändringen börjar med oss!



➔ Digitala verktyg – från smartphones och redigeringsprogram till sociala medier – har gjort det enklare än någonsin för olika grupper att göra sina röster hörda i världen. I kombination med utbildning, mentorskap och etisk vägledning kan dessa verktyg öppna upp för nya former av samhällsengagemang och social förändring. Ett exempel:

**The Voice of Young Roma –
Förändringen börjar med oss!**



[Klicka för att visa](#)

Utvärdering av engagemang, inflytande på den offentliga politiken och publikens reaktioner

För att säkerställa att initiativ för digital berättande är effektiva måste organisationer mäta deras effekt. Detta innefattar att utvärdera räckvidd, engagemangsnivåer och konkreta politiska förändringar som påverkas av digitala kampanjer.




Fokusområde 4

Att mäta effekter



Att mäta effekten av digitalt berättande



För att digitalt berättande verkligen ska kunna driva på samhällsförändringar måste det gå längre än bara fängslade berättelser – det måste också gå att mäta. Att utvärdera effekterna av berättarinitiativ hjälper organisationer att förstå vad som fungerar, finjustera sina strategier och säkerställa ansvarsskyldighet. Det visar också finansiärer, intressenter och samhällen att deras insatser leder till konkreta resultat.



Att mäta effekten av digitalt berättande innebär en kombination av kvalitativa och kvantitativa metoder.



Nyckeltal



Räckvidd och engagemang: Mätvärden som visningar, delningar, kommentarer och klickfrekvens visar hur långt en nyhet sprids och hur människor interagerar med den.

Sentimentanalys och förändringar i diskursen: Att övervaka den offentliga konversationen, mediebevakningen och tonen i kommentarerna hjälper till att bedöma om berättelsen påverkar attityder eller förändrar narrativ.

Feedback från samhället: Att samla in reaktioner från de som porträtteras eller påverkas av kampanjen säkerställer att berättandet förblir etiskt, respektfullt och i linje med samhällets mål.

Politiskt inflytande och strukturella förändringar: Tecken på lagstiftningsdebatter, institutionella reformer eller nya anslag kopplade till kampanjinsatserna visar på en djupare, systemisk påverkan.

Ämne 4

Kulturbevarande i den digitala tidsåldern: Att värna om kulturarvet och de inhemska folkens röster



AI, VR och onlineplattformar för dokumentation av kulturella traditioner

Ny teknik som artificiell intelligens, virtuell verklighet och digitala arkiv spelar en avgörande roll för bevarandet av kulturarvet. Dessa verktyg gör det möjligt för samhällen att dokumentera och dela sina traditioner på innovativa sätt.

Fokusområde 1

Digitala verktyg för kulturarvet





Digitala verktyg för bevarande av kulturarv

➔ Digital innovation förändrar hur vi bevarar och interagerar med kulturarvet. Verktyg som AI, virtuell verklighet (VR) och onlineplattformar gör det möjligt för samhällen och pedagoger att dokumentera och dela traditioner med större tillgänglighet och djup. De hjälper till att skydda immateriellt kulturarv – såsom muntliga berättelser, ritualer och språk – samtidigt som de erbjuder uppslukande sätt att knyta an till det förflutna.

➔ AI kan återuppliva utrotningshotade språk, restaurera dokument och avslöja glömda berättelser. VR gör det möjligt att utforska historiska platser och händelser varifrån som helst, vilket tillför en emotionell och sensorisk rikedom. Digitala arkiv centraliserar materialet och ger samhällen större kontroll över hur deras kulturarv delas.

➔ Genom att göra kulturen mer interaktiv och inkluderande främjar dessa tekniker utbildning, kunskapsutbyte och interkulturell dialog. Digital berättande blir en levande bro mellan generationer – som hedrar det förflutna samtidigt som det formar framtiden.



Fokusområde 2

Kulturell berättarkonst

Att säkerställa en respektfull och gemenskapsledd representation

Kulturell berättande bör drivas av de samhällen det representerar, för att säkerställa att traditioner och historia dokumenteras korrekt och respektfullt. Alltför länge har kulturella berättelser formats av utomstående, vilket ofta lett till felaktig framställning, appropriering eller förlust av handlingskraft för de samhällen som skildras. Att säkerställa att samhällen behåller kontrollen över sina egna berättelser främjar både kulturellt bevarande och etisk representation.





Att ge samhällen möjlighet att dela sina egna berättelser



Kulturell berättarkonst är avgörande för att bevara identitet, minne och tradition – men den måste vara respektfull och drivas av samhället. Alltför länge har berättelser om ursprungsbefolkningar och marginaliserade kulturer formats av utomstående, vilket ofta lett till förvrängning eller utplåning. Verklig bevarande börjar med att samhällen berättar sina egna historier, med sina egna röster.

När berättandet drivs av samhället säkerställs äkthet, skyddas mot felaktiga framställningar och återspeglas levda verkligheter. Etisk praxis innebär uppmärksamhet på språk, samtycke, sammanhang och kunskap mellan generationerna. Det stärker identiteten, främjar stolthet och bygger kulturell förståelse.

Digitala verktyg kan förbättra denna process – men bara om de sätter berättarnas handlingskraft i centrum, respekterar lokal kunskap och immateriella rättigheter samt prioriterar samskapande framför representation.



Att ta itu med tillgänglighet, äganderätt och den digitala klyftan

Fokusområde 3

Utmaningar inom digitalt bevarande

Trots fördelarna med bevarande av digitalt kulturarv kvarstår utmaningar, bland annat att säkerställa tillgång för marginaliserade grupper, skydda kulturell immateriell egendom och övervinna tekniska hinder.





Rättvisa, delaktighet och hållbarhet inom det digitala kulturarvet



→ Digitala verktyg har revolutionerat bevarandet av kulturarvet, men de medför också utmaningar. Det är avgörande att säkerställa rättvis tillgång, särskilt för marginaliserade grupper som står inför hinder som infrastruktur, språk och kostnader. Den digitala klyftan kan begränsa vilka som drar nytta av bevarandearbetet.

→ Kulturellt ägande är en annan fråga. När traditioner och historia digitaliseras uppstår frågor om vem som kontrollerar innehållet och hur det används. Utan skyddsåtgärder riskerar digitaliseringen att leda till exploatering och förlust av samhällets kontroll. Det är viktigt att skydda immateriella rättigheter.

→ Dessutom står digitala arkiv inför hållbarhetsproblem. Föråldrade format, serverfel och dataförlust är risker om de inte hanteras på rätt sätt. Bevarandet kräver kontinuerliga investeringar och samarbete för att skydda både materialet och dess kulturella betydelse.

Granskning av europeiska initiativ för att skydda kulturarvet

Regeringar och institutioner spelar en nyckelroll när det gäller att finansiera och stödja projekt för digitalt kulturarv, vilket säkerställer att den kulturella mångfalden bevaras i en tid präglad av snabb digital omvandling.

Fokusområde 4

Politiskt och institutionellt stöd





Politik och partnerskap i den digitala eran



Europeiska regeringar och institutioner inser vikten av att stödja bevarandet av kulturarvet mitt i den digitala omvandlingen. Politiska ramverk, finansiering och samarbeten är avgörande för att säkerställa att traditionerna hos marginaliserade samhällen bevaras i digitala utrymmen.

Genom att stödja digitala initiativ bidrar institutionerna till att upprätthålla tillgängligheten, den etiska integriteten och inkluderingen i bevarandet av kulturarvet. Politiken fastställer standarder för insamling, lagring och delning av kulturellt innehåll, samtidigt som den främjar innovation genom partnerskap med kreativa och tekniska sektorer.

Dessa initiativ syftar till att göra Europas kulturella rikedom tillgänglig för en mångfaldig publik, med respekt för lokala sammanhang och uppmuntran till deltagande från samhället. De främjar också interkulturell dialog, stöder kreativa branscher och stärker utbildning och turism genom att göra kulturarvet mer interaktivt.